

מסכת כתובות דף נא.

• ההוא יתום ויתומה....

<p>ההוא יתום ויתומה, אח ואחות, ונכסיהם ביד אפוטרופוס, דאתו לקמיה דרבא, אמר להו רבא, העלו ליתום מזונות יתירים בשביל יתומה, שתזון אחותו עמו,</p>	
<p>אמרו ליה רבנן לרבא, והא מר הוא דאמר מקרקעי ולא ממטלטלי, בין למזוני, בין לכתובה, ובין לפרנסה (נדוניא) ?</p>	<p>אמר להו, אילו רצה שפחה לשמשו, מי לא יהיבין ליה מזונות בשבילה, דהא לצורכו הוא, כ"ש הכא דאיכא תרתי, דאחותו ותשמשנו</p>

• תנו רבנן...

רבי שמעון בן אלעזר		רבי		מוציאין מן היתומים
נכסים שאין להן אחריות	נכסים שיש להן אחריות	נכסים שאין להן אחריות	נכסים שיש להן אחריות	למזון אשה ולבנות
✗	✓	✓	✓	לבנות מן הבנים *
✓	✓	✓	✓	לבנות הקטנות מן הבנות הגדולות, **
✓	✓	✓	✓	לבנים קטנים מן הבנים הגדולים ***
✓	✓	✓	✓	לבנים מן הבנות בנכסים מרובין
✗	✗	✗	✗	לבנים מן הבנות בנכסים מועטין, ****

אע"ג דקיימא לן הלכה כרבי מחבירו,

הכא הלכה כרבי שמעון בן אלעזר,

דאמר רבא, הלכתא ממקרקעי ולא ממטלטלי, בין לכתובה בין למזוני ובין לפרנסה (נדוניא)

* מוציאין מן היתומים למזונות ולפרנסה (לנדוניא)

** אם אין שם אלא בנות, והחזיקו גדולות בנכסים, מוציאין מידם, וחולקות בשוה, והכא ליכא מזוני, שאין הבנות נזונות מן הבנות, לפי שכולן שוות בירושה

*** לחלוק בשוה

**** אבל אין מוציאין לבנים מן הבנות בנכסים מועטין, שאין בהן כדי לזון אלו ואלו עד שיבגרו, דאמרי רבנן, הבנות יזונו, והבנים ישאלו על הפתחים

מסכת כתובות דף נא

• משנה

<p>רישא - לא כתב לה כתובה, בתולה גובה מאתים, ואלמנה מנה, מפני שהוא תנאי בית דין</p>	<p>סיפא - כתב לה שדה שוה מנה תחת מאתים זוז, ולא כתב לה "כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתך", חייב, שהוא תנאי בית דין **</p>
<p>לא כתב לה, "אם תשתבאי, אפרקינך ואותבינך לי לאינתו", ובאשת כהן שאינו יכול לקיימה משנשבת, אם לא כתב לה, "אפרקינך ואהדרינך למדינתך", *** חייב, שהוא תנאי בית דין</p>	
<p>נשבת, חייב לפדותה, ואם אמר "הרי גיטה וכתובתה, ותפדה את עצמה", אינו רשאי, שכבר נתחייב בפדיונה משנשבת</p>	<p>לקתה, חייב לרפאותה, שהרפואה כמזונות, ואם אמר הרי גיטה וכתובתה, תרפא את עצמה, רשאי, שאין אדם חייב לזון (ולרפאות) את גרושתה</p>
<p>** ולא יכול לומר לה "אין לך אלא שדה הכתובה לך בשטר כתובתך"</p>	
<p>*** לפי שאשת כהן אסורה לבעלה עם נאנסה</p>	

• קושית הגמרא - מני....

קושית הגמ' - רישא רבי מאיר, וסיפא רבי יהודה?	
<p>רישא - לא כתב לה כתובה, בתולה גובה מאתים, ואלמנה מנה, מפני שהוא תנאי בית דין</p>	<p>סיפא - כתב לה שדה שוה מנה תחת מאתים זוז, ולא כתב לה "כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתך", חייב, שהוא תנאי בית דין</p>
<p>מני, רבי מאיר היא,</p>	<p>אתאן לר' יהודה</p>
<p>דאמר רבי מאיר כל הפוחת לבתולה ממאתים, ולאמנה ממנה, הרי זו בעילת זנות, דלר' מאיר אינה יכולה למחול בעודה תחתיו,</p>	<p>דאמר רבי יהודה אחריות טעות סופר הוא, ** דשטר שלא נכתב בו אחריות, לא מדעת המלוה נעשה, אלא סופר טעה, והרי היא כמי שנכתב בו אחריות,</p>
<p>ולכן משנתינו דקתני לא כתב לה כתובה, גובה כתובתה שלימה, קס"ד ואפילו מחלה, דאינו יכול למחול, וכו' מאיר,</p>	<p>ולכן מתניתין דקתני דאם לא כתב "כל נכסים דאית לי, אחראין לכתובתך" חייב, משום דסבר אחריות טעות סופר הוא</p>
<p>ולא רבי יהודה היא, דלר' יהודה יכול למחול,</p>	<p>ולא רבי מאיר דאמר אחריות לאו טעות סופר הוא</p>
<p>דאמר ר' יהודה, רצה, כותב לבתולה שטר של מאתים, והיא כותבת שובר "התקבלתי ממך מנה", ואפילו לא נתקבלה, וכן הכותב לאלמנה מנה, והיא כותבת התקבלתי ממך חמשים זוז</p>	<p>דאמר רבי מאיר במצא שטרי חוב, אין בהן אחריות נכסים, יחזיר, שאין ב"ד נפרעין מהן, דלר"מ אחריות לאו טעות סופר הוא</p>
<p>** דתנן מצא שטרי חוב, אם יש בהן אחריות נכסים, לא יחזיר, שב"ד נפרעין מהן, דכיון ששיעבד ליה נכסיו לאותה מלוה, לא יחזירונו מוצאו למלוה, ואפילו הלוי מודה שהוא חייב לו, דחיישינן שמא פרעו, ומן הלוי נפל, וזה שהוא מודה, עצת קנוניא היא ביניהם לטרופ לקוחות ויחלוקו ביניהם, ואם אין בהן אחריות נכסים, יחזיר, שאין ב"ד נפרעין מהן, דברי רבי מאיר, אלמא לר"מ אחריות לאו טעות סופר הוא,</p>	
<p>וחכמים אומרים, אחד זה ואחד זה לא יחזיר, שביט דין נפרעין מהן, דאחריות טעות סופר הוא וטריף ממשעובדי, ומפסדי הלוקחות, וחכמים היינו רבי יהודה, דבני פלוגתיה דר"מ, ר"י הוה בהדיהו, שבדורו היה</p>	

מסכת כתובות דף נא:

• וכי תימא כולה ר"מ היא...

קושית הגמ' - רישא רבי מאיר, וסיפא רבי יהודה?	
<p>סיפא - כתב לה שדה שוה מנה תחת מאתיים זוז, ולא כתב לה "כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתך", חייב, שהוא תנאי בית דין</p>	<p>רישא - לא כתב לה כתובה, בתולה גובה מאתיים, ואלמנה מנה, מפני שהוא תנאי בית דין</p>
<p>אתאן לר' יהודה דאמר אחריות טעות סופר הוא</p>	<p>מני, רבי מאיר היא, דאינה יכולה למחול בעודה תחתיו,</p>
<p>וכי תימא כולה ר"מ היא, ושאני ליה לר"מ בין כתובה לשטר, שדוקא בשאר שטרות סבר ר"מ אחריות לאו טעות סופר הוא, אבל בבכתובה אית ליה לר' מאיר דאחריות טעות סופר הוא, ורישא וסיפא ר"מ היא,</p>	
<p>ליכא למימר הכי, דיש ברייתא מפורשת דר' מאיר אינו מחלק בין כתובה לשאר שטרות,</p>	
<p>ובכולן סבר ר"מ דאחריות לאו טעות סופר הוא, וע"כ סיפא ר"י היא דאמר אחריות טעות סופר הוא, והק"ל רישא ר"מ, וסיפא ר"י?</p>	

• דתניא....

<p>חמשה גובין מן המחוררין, ואלו הן....</p>
<p>פירות, ** ושבח פירות, והמקבל עליו לזון את בן אשתו ובת אשתו, *** וגט (שטר) חוב שאין בו אחריות, וכתובת אשה שאין בה אחריות</p>
<p>מאן שמעת ליה דאמר אחריות לאו טעות סופר הוא, ר"מ, וקתני כתובת אשה שאין בה אחריות גובין מן המחוררין, אלמא לר"מ אין לחלק בין שאר שטרות לשטר כתובה, שבכולן אחריות לאו טעות סופר הוא</p>
<p>** כדתנן במס' גיטין, אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות מנכסין משעובדים מפני תיקון עולם, ובגמ' ב"מ מפרש לאכילת פירות ושבח קרקעות כיצד, הרי שגזל שדה מחבירו, ומכרה לאחר והשביחה, והרי היא יוצאה בדין מתחת יד הלוקח עם שבח שהשביח הלוקח בזבל ובניר, ועם פירות שבה, שהגזל טורפה ממנו</p>
<p>כשהוא חוזר על המוכר שמכרה לו באחריות, גובה קרן מנכסים משעובדים, ושבח מנכסין בני חורין, ולא מן המשעובדים מפני תיקון עולם, לפי שאין קצובין, ואין הלוקח יודע בכמה להזהר</p>
<p>*** המקבל עליו לזון את בן אשתו ובת אשתו, אף הוא אינו גובה מן המשעובדים לפי שאין קצובין ואין כתובין, והא דתנן בהנושא, והיא ניזונית מנכסים משעובדין מפני שהיא כבעל חוב, מוקמינן לה התם בשקנו לה בידו, דסתם קנין לכתובה עומד</p>

מסכת כתובות דף נא:

• איבעית אימא...

קושית הגמ' - רישא רבי מאיר, וסיפא רבי יהודה?	
<p>רישא - לא כתב לה כתובה, בתולה גובה מאתים, ואלמנה מנה, מפני שהוא תנאי בית דין</p>	<p>סיפא - כתב לה שדה שוה מנה תחת מאתים זוז, ולא כתב לה "כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתך", חייב, שהוא תנאי בית דין</p>
<p>מני, רבי מאיר היא, דאינה יכולה למחול בעודה תחתיו,</p>	<p>אתאן לר' יהודה דאמר אחריות טעות סופר הוא</p>
<p>איבעית אימא כולה ר' מאיר היא</p>	<p>ואיבעית אימא כולה ר' יהודה היא</p>
<p>ואע"פ דסבר ר' מאיר דאחריות לאו טעות סופר הוא,</p>	<p>זה דאמר רבי יהודה דיכולה למחול הכתובה, היינו כגון התם דכתבה ליה "התקבלתי" וגילה דעתה שמחלה לו,</p>
<p>ומסיפא דמשנתינו משמע אחריות טעות סופר הוא, דקתני אם לא כתב לה כל נכסים... חייב, ולכאורה שלא כר"מ,</p>	<p>אבל רישא דמשנתינו דלא כתבה לו "התקבלתי", לא מחלה, ואפי' לר"י גובה מאתים, דלא מחלה,</p>
<p>לעולם יש לפרש הסיפא כר' מאיר דאחריות לאו טעות סופר הוא, וזה דתני חייב, היינו דחייב מן המחוררים, דתנאי ב"ד הוא **</p>	<p>ואשמעינן מתניתין דאע"פ שלא כתב לה כתובה, לא אמרינן מחלה לו עלה, אלא אמרינן סמכה על תקנת ב"ד, שהכל יודעין שהנושא אשה, יש לה כתובה</p>
<p>** אבל לעולם אין גובין מן המשעובדים כיון דלא נכתב בשטר, דסבר ר' מאיר אם לא כתב בו אחריות, לאו טעות סופר הוא</p>	

• לא כתב לה... אמר אבוב דשמואל.....

אמר אבוב דשמואל - אשת ישראל שנאנסה, אסורה לבעלה, דחיישין שמא תחלתה של בעילה באונס וסופה של בעילה ברצון	
<p>איתביה רב לאבוב דשמואל ממשנתינו, כותבין בכתובה אם תשתבאי, אפרקינך ואותבינך לי לאינתו, ש"מ שאינה אסורה לבעלה?</p>	<p>אישתיק... ולבסוף תירץ רב שבשבויה הקילו, כיון שלא ראינה שנבעלה, וכי קאמר אבוב דשמואל דאסורה לבעלה, בנבעלה</p>
<p>לפי אבוב דשמואל אונס דשריא רחמנא לא משכחת לה אלא כשיש עדים שאמרו שצעקה מתחילת הבעילה עד סוף הבעילה</p>	

מסכת כתובות דף נא:

• ופליגא דרבא....

כל שתחילתה תחלתה של בעילה באונס וסופה של בעילה ברצון	
רבא	אבה דשמואל
מותרת לבעלה, דיצר אלבשה **	אסורה לבעלה, כיון שנבעלה ברצון
** ואפילו היא אומרת הניחו לו לגמור הבעילה, שאם לא היה נזקק לי מעצמו, הייתי אני שוכרת אותו לכך, מותרת, מאי טעמא, יצר אלבשה, וגם זה אונס, שבתחילת בעילה שהיא באונס, הלבישה הבועל יצר	

• תניא...

אמר רב יהודה.... משום רבי ישמעאל	תניא אידך	תניא כוותיה דרבא **
והיא לא נתפשה", אסורה (שנבעלה ברצון), הא נתפשה, מותרת (שנבעלה באונס)	"והיא לא נתפשה" אסורה לבעלה, הא נתפשה (שנבעלה באונס) מותרת,	"והיא לא נתפשה", אסורה (שנבעלה ברצון), הא נתפשה, מותרת (שנבעלה באונס)
ויש לך אחרת שאע"פ שלא נתפשה, שהבעילה היתה ברצון, מותרת לבעלה, ואיזו זו כל שקידושיה קידושי טעות, *** שאפ"י בנה מורכב על כתיפה, מותרת	ויש לך אחרת שאע"פ שנתפשה, שנבעלה באונס, אסורה לבעלה, ואיזו זו באשת כהן שאסורה לבעלה אפילו כשהיא נבעלת בואנס	ויש לך אחרת שאע"פ שלא נתפשה, שהבעילה היתה ברצון, מותרת לבעלה, ואיזו זו כל שתחילתה של בעילה היתה באונס, וסופה ברצון
** "והיא" מיעוטא הוא, כלומר בסתם אשה אמרתי לך טעם האיסור תלוי בלא נתפשה (שנבעלה ברצון), הא באונס אסורה, ויש אשה אחרת שאע"פ שברצון מותרת, ואיזו זו....		
*** קידושי טעות היינו על תנאי, ולא נתקיים התנאי, אם זינתה תחתיו, מותרת לו אפילו כשיזנתה ברצון, לפי שאינה אשתו אלא פנויה בעלמא היא		

• אמר רב יהודה....

הני נשים שלסטים גונבין מתחת בעליהן, מותרים לבעליהם, לפי שבאונס הם באים עליהם,	
אפ"ה מותרת לבעלה, דאמרינן דמחמת יראה הוא דעבוד	ואפילו אם אנו רואים שבעודן אצלן, מוליכות להן לאותן גנבים לחם ומזון, דלכאורה רצון הוא
אפ"ה מותרת לבעלה, דאמרינן דמחמת יראה הוא דעבוד	ואפילו אם אנו רואים שבעודן אצלן, כשנלחמין, מזמנות ומושיטות להם חצין לירות, דלכאורה רצון הוא
אבל אם הלסטים הניחו לחזור לבעליהן, והן מרצון חזרו אל הלסטים, ודאי אסורות לבעליהן	

מסכת כתובות דף נא:

• תנו רבנן....

והתניא איפכא		תנו רבנן	
גנובי ליסטות, הרי הן כשבוין	שבווי מלכות, אינן כשבוין	גנובי ליסטות, אינן כשבוין	שבווי מלכות, הרי הן כשבוין
ליסטים דעלמא	בן נצר	בן נצר	מלכות אחשורוש
אפילו לקוחין שלו קשין לה, לפיכך אינה אלא אנוסה, ומותרת לבעלה כשבוין, דאמרי אנוסה היתה	לסטים היה, ולכד עיירות ומלך עליהם, ונעשה ראש לסטים, ואסורות לבעליהן, דסברה מינסב נסיב לי, והריני אשת מלך, ונבעלת ברצון	לסטים היה, ולכד עיירות ומלך עליהם, ונעשה ראש לסטים, ואסורות לבעליהן, דסברה מינסב נסיב לי, והריני אשת מלך, ונבעלת ברצון	לפי שמלך גדול הוא, ויודעת שלא ישאנה, ובעילתה באונס, ומותרת לבעלה כשבוין דכתיב "ואותבינד לי לאינתו"
לגבי ליסטים בעלמא, בן נצר נחשב כמלך		לגבי אחשורוש, בן נצר נחשב כליסטים	
וברייתא דתנן איפכא דבן נצר הוא מלך, דגנובי ליסטות איירי בליסטים דעלמא, לכן קרי לבן נצר שבווי מלכות		הלכך מתניתין קמייתא דמיירי במלכות אחשורוש, קרי לבן נצר גנובי ליסטוס	

*If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website),
or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.*